

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย เมื่อปี พ.ศ. 2475 มาจนถึงปัจจุบันได้มีการจัดตั้งระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็นการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รัฐบาล ต่าง ๆ ที่ผ่านมา เห็นความสำคัญที่จะกระจายอำนาจเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการการบริการสาธารณะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเองและเรียนรู้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย (วาสนา ถิ่นขาม. 2548 : 1)

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใส เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินจะต้องชี้แจงนโยบายต่อรัฐสภา เพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การจัดทำบริการสาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง โดยจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง เพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขุขุมชน สนับสนุน การดำเนินการของกลุ่มประชาชน

ที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบ ให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่ ส่งเสริมให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พร้อมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย เพราะประเทศไทยมีพื้นที่กว้างขวางยากที่รัฐบาลจะเข้าไปดูแลได้ทั่วถึง จึงต้องมีการบริหารราชการที่จะต้องกระจายอำนาจ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถช่วยเหลือตนเอง คือให้ท้องถิ่นมีส่วนในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง เพราะผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่นย่อมเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นดี การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รู้จักแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง รู้แนวทางในการที่จะพัฒนานำทรัพยากรมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนานั้นจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของ มีสิทธิมีเสียงและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อันจะส่งผลให้เกิดความต้องการในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น (ลิขิต ธีรเวคิน. 2548 : 306)

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอิสระในการปกครองตนเอง โดยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นตนเองในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการกระจายหรือมอบความรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องรับผิดชอบและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีอิสระ ความเป็นอิสระในการปกครองตนเองจึงมีความหมายที่กว้าง กล่าวโดยสรุป คือท้องถิ่นจะต้องสามารถพึ่งตนเองได้ มีการกำหนดนโยบายและวางแผนการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความอยู่รอดของท้องถิ่น ซึ่งหัวใจสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ที่ผลักดันให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งพัฒนาได้อย่างไม่หยุดยั้ง คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้เกิด ความโปร่งใสตรวจสอบได้ (วาสนา ถิ่นขาม. 2548 : 2)

ทั้งนี้ ในกระบวนการบริหารงานกำหนดให้องค์กรปกครองท้องถิ่นต่าง ๆ ต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ซึ่งได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีแผนพัฒนาของตนเองโดยแผนพัฒนา หมายความรวมถึง แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปี ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและแก้ไข

ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2546 : 75) จึงถือได้ว่าการวางแผนเป็นกลไกสำคัญประการแรกที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดหมาย โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม เพื่อให้ท้องถิ่นแต่ละแห่งสามารถวางแผนพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

เทศบาลตำบลโพนเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งเทศบาล พ.ศ. 2542 มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจและหน้าที่ในการตัดสินใจในการบริหารงานเทศบาล ตราเทศบัญญัติและอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน นั้น มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยในทางตรงคือเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาและความต้องการได้ด้วยตัวเองผ่านทางแบบสอบถาม ผ่านการประชุม ผ่านผู้รับฟังความคิดเห็น เป็นต้นส่วนในทางอ้อมนั้นเทศบาลตำบลโพนได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนให้เป็นตัวแทนชุมชนในการทำหน้าที่แก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาถึง การมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ว่าคณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลอยู่ในระดับใด มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม อายุและชุมชนที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานของการศึกษา

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ตั้งสมมติฐานไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม อายุ และชุมชนที่อาศัยอยู่ มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ศึกษาแนวคิดคู่มือการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2546 : 37) ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการจัดทำแผน 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 3) การคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 4) การตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา 5) การจัดทำรายละเอียดโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนา 6) การจัดทำร่างแผนพัฒนาเทศบาลสามปี 7) การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาเทศบาลสามปี แต่ผู้ศึกษาค้นคว้าเลือกมาเพียง 5 ขั้นตอน ที่สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาล ได้แก่ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 2) การคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 3) การตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา 4) การจัดทำรายละเอียดโครงการและกิจกรรมการพัฒนา 5) การจัดทำร่างแผนพัฒนาเทศบาลสามปี
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 10 ชุมชน
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลโพน จำนวน 10 ชุมชน ๆ ละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน

4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ คุณลักษณะทั่วไปของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลโพน ได้แก่ อายุ และชุมชนที่อาศัยอยู่

4.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย

4.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.2 การคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

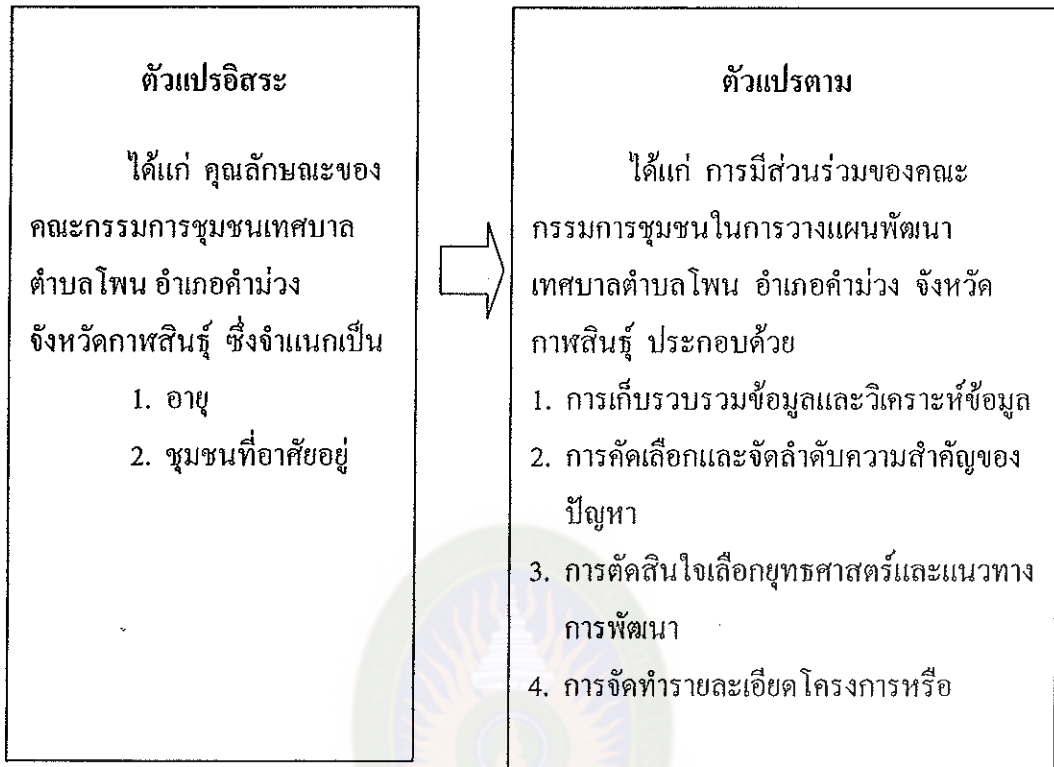
4.2.3 การตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนา

4.2.4 การจัดทำรายละเอียดโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนา

4.2.5 การจัดทำร่างแผนพัฒนาเทศบาลสามปี

กรอบแนวคิดของการศึกษา

เนื่องจากงานวิจัยที่จะทำการวิจัยครั้งนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาล ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดคู่มือการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 2) ขั้นตอนการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 3) ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา 4) ขั้นตอนการจัดทำรายละเอียดโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนา 5) ขั้นตอนการจัดทำร่างแผนพัฒนาเทศบาลสามปี สรุปได้ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

เทศบาล หมายถึง เทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งเทศบาล พ.ศ. 2542

ชุมชน หมายถึง ชุมชนในเขตเทศบาลที่มีประชากรอาศัยอยู่ร่วมกัน มีลักษณะเป็นคุ้มหรืออยู่ในบริเวณเดียวกัน โดยมีสภาพพื้นที่หรือแนวถนนหรืออาคารเรือนแถวตามความเหมาะสม การจัดตั้งชุมชนให้ทำโดยประกาศเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

คณะกรรมการชุมชน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เป็นตัวแทนประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นกรรมการชุมชนซึ่งมีบทบาทหน้าที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนในการประสานงาน เสนอความคิดเห็น เสนอปัญหา ตลอดจนบริหารงานภายในชุมชนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งชุมชน

แผนพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาเทศบาลสามปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

แผนพัฒนาเทศบาลสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน หมายถึง กระบวนการที่คณะกรรมการชุมชนเข้าไปร่วมดำเนินการ หรือเกี่ยวข้องในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ขั้นการตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนา ขั้นการจัดทำรายละเอียดโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาและขั้นการจัดทำร่างแผนพัฒนาเทศบาลสามปี

ระดับการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยแยกออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วม หมายถึง รูปแบบที่คณะกรรมการชุมชนได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ

1. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็น ได้แก่ สภาพข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเทศบาล ข้อมูลปัญหาและความต้องการของชุมชนจากการทำประชาคมในชุมชน ข้อมูลแผนงานหรือโครงการของแผนพัฒนาเทศบาลสามปีในปีที่ผ่านมา เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาต่อไป

2. ด้านการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา หมายถึง การระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาหรือความต้องการของประชาชนในชุมชน และแนวทางดำเนินการแก้ไขมาวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะ ขอบเขต และสาเหตุของปัญหาหรือความต้องการ โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัญหา สาเหตุ แนวทางการแก้ไข ในแต่ละด้านรวมทั้งให้มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการตามความจำเป็นเร่งด่วนของชุมชน

3. ด้านการตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี หมายถึง จากการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาปีที่ผ่านมา มาทบทวนใหม่ จึงจะตัดสินใจว่าแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปีนั้น เทศบาลจะมุ่งเน้นการพัฒนาไปในยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาใด เพื่อให้ท้องถิ่นได้รับประโยชน์ สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และให้ตรงกับความต้องการของประชาชน นโยบายของจังหวัดและของรัฐบาลมากที่สุด

4. ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนา หมายถึง การถ่ายทอดกรอบแนวทางการพัฒนาที่กำหนดเป็นจุดหมายในการดำเนินงานตามแผนงาน หรือโครงการในการพัฒนา ดังนั้นขั้นตอนนี้ จึงเป็นกระบวนการแปลงรูปจากจุดหมายและแนวทางการพัฒนามาเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่จะดำเนินการ (ในขั้นปฏิบัติ) โดยนำโครงการมาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบและตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาเทศบาลสามปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

5. ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาเทศบาลสามปี หมายถึง การรวบรวมรายละเอียดของแผนงานหรือโครงการ แล้วจัดทำเป็นเอกสารร่างแผนพัฒนา เพื่อนำเสนอที่ประชุมส่วนราชการ องค์กรภาคเอกชน / องค์กรประชาชน และผู้นำชุมชนในท้องถิ่น เพื่อรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาเทศบาลสามปีให้สมบูรณ์ต่อไป

ชุมชนที่อาศัยอยู่ หมายถึง ชุมชนที่เป็นที่อยู่อาศัยของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ประโยชน์ของการศึกษา

ข้อสนเทศที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน และการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น